

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Examen Alchymisticum

Gassmann, Franz

Noribergae, 1676

VD17 VD17 12:187373A

Praeloquium

[urn:nbn:de:bsz:31-99973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-99973)

Præloquium.

Quod totum hoc systema mundi ex contrariis in unum quid coaluerit & certo modo perpetuò militet ; schola Peripatetica jam olim edocuit & ad nostratempora transmisit ; Utrum autem ista pugna ex proavresi Creatoris teroptimi originaliter dependeat, liberum esto cuiq^{ue} suo sensu abundare ; Nos putamus, sub censurâ tamen Ecclesiæ, hallucinari illos, qui hoc negant ; loquente ipso cælorum motu contrario, qui nec quicquam à primâ minuta creationis immutatus est. Testes sunt lux & tenebra, primo die mundi introducta, motus & quies corporum, unû & multiplex, verum & falsum, bonum & malum ; quæ omnia tam necessaria sunt ad decorem hujus universi, quòd ab eo sine insigni mutilatione auferri nequeunt. Mens humana quidem, quamdiù superioratum gessit in homine, nescivit dualitatem, non quòd ipsi realiter non infuerit, sed quòd operari nequiret, ob sensitiva subjectionem : Post prævaricationem verò, obscuratâ mente aternâ, & expergescâtâ caducâ sensitivâ, inevitabili quadam necessitate, verax rerum unitas proscripita & fallax multiplicitas introducta est. Quòd verò etiam hac ad pulchritudinem microcosmi in presenti statu requiratur, facile cognoscet is, qui novit, quòd

quod diversitas actuum diversos quoque actores sibi deponat. Saltum in alienam messem non committamus, sed in Palastrâ rerum naturalium manendo exponemus, quàm diversi & contrario modo constituti athleta ibi reperiantur: Hic pugnat ligneo acinace, ille plumbeis telis, alius macharâ rubigine obductâ, multi morionum in modum sarcimina straminea gestant, usque arcem naturæ munitissimam ridiculè expugnare satagunt; non pauci solo clamore & comminatione deditionem postulant: raro, imò rarissimè invenitur Instructus romphcâ bisacuta. Omnes verò illi malè armati, postquam se sine proposito frustratos vident, domum revertuntur locique situm inaccessiblei incusant, ne verò desperare videantur, tormentorum novum genus excogitant & preparatoria terribilia meditantur. Fiat interim, quid potest, stipem tamen cotidie accipiunt, unusquisque pro honoris gradu: In fine verò canunt versiculum.

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.

Sic solvitur obsidio, ipsis militibus ad hyemales mansiones divertentibus ibique gaudentibus. Appropinquante vere campum cum horribili fremitu repetunt & obsidionem peregrinis armis induti reassumunt, donec tandem vel ipsi heroicè occumbant vel à Principali ex-

hausto seu pigente dimittantur. Finitâ militiâ, malè morati & stupidi, non agnoscentes propriam ineptitudinem, sed culpam in hoc vel illud conjicientes, novum Ducem quarunt & quod igne non potuerunt efficere, fumo tentant. Conscientiosiores verò, rem melius reputantes, hoc belli genus aliis, ineptè licet, dissuadent & pacem potius præferunt.

Ambo autem non advertunt, quòd asinus, auro onustus, expugnabile faciat quod vis fortalium, præprimis illud, quod ex auro est constructum materialiter & proinde suo simili non adeò agrè obsecundat. Volo dicere: studium Hermeticum proponit sibi arcem expugnandâ, ipsum aurum naturaliter æternum & incorruptibile, sed milites valdè discrepantes in obsequium adducit, operatores nimirum doctos & indoctos, judiciosos & imprudentes, expertos & rudes, veraces & fallaces; sicut apud Magnates ubertim est videre. Principes enim antiquo & decenti admodum amore feruntur erga regium hoc studium, quamvis, ob vitæ teneritudinem, ad librorum inspectionem dorsum rarò incurvent, multò minus adhuc, propriis manibus, rerum naturalium analysin peragant: ex quo sequitur, quod hunc defectum alienâ industriâ & sagacitate cogunter resarcire. Quàm scelestuosè autem & nequitur ple-

rumq;

rumq; decipiantur, in dies, proh dolor! elucescit, cum totius artis intolerabili calumniâ; Vix enim est aula Principum in totâ Europâ, ubi Alchymia benè audiat. Quare, ne hæc divina scientia tam injuriosè ulterius tractetur, ipsiq; Magnates, ejus Patroni summè honorandi, tam turpiter in posterum circumveniantur, composui hunc tractatulum ex lumine natura & autopsiæ, ut ipsis inserviat, loco lapidis probatorii. Hoc enim firmiter teneant; Quicumq; vel non intelligit vel odit tenorem hujus Examinis, setamen Artistam vocat, Tyro imperitus vel Impostor esto. Et, Cujuscunq; Processus vel particularis vel universalis cum fundamento nostro non concordat, vanus est & deceptorius, quicquid etiam magni præ se ferre videatur. Nil enim est nec erit unquam in Igne permanens, nisi sola humiditas mercurialis metallica, homogœna, per artem vel naturam; prout abunde testantur Geber, Arnoldus, Bernhardus & omnes benè sensati & docti Philosophi.

Quod si verò cuiquam hæc nostra simplex ac denudata veritas invenusta apparet, ille apprehendat, pedissequam ejus, versicoloremfalsitatem & benè valeat. Nil mirum, quòd stuprum plus aestimetur quàm matrona honesta. Veritas enim à primo temporis puncto exosa
A 5 fuit,

fuit, partim, quia, ceu filia Altissimi, in sua nobilitate confidens, colores omnes & alienas recommendationes spernit: partim etiam, quia homines ex natura sua per veritate imposturas splendidas & callida mendacia plus amant quam incultam ac nudam veritatem. E contra Sathanas suam sobolem, mendacium, diversimodè pictum ac larvatum ubiq; promovet, ita ut non perperam in axioma receptum sit: Unicam veritatem plures sibi Patronos & recommendationes exposcere, ut audiatur, quam centum imposturae ac crassissima mendacia.

His tamen non obstantibus spinis, veritatem Physicam per epitomen Magnatibus hic proposui, quò tandem sui voti compotes fiant & artem caelestem convitiis non amplius proscindant. Capiat, qui potest, omnibus scriptum non est, sed iis, quos ardua vexit ad aethera virtus. Credat, qui vult, ventura atas palàm faciet, qualia sint & qualis fuerit

Πάντα λύων.

